

Forslag til Workshop på Trafikdage

*Henrik Lundorff, RDOF4@kk.dk, Københavns Kommune og Cykelambassaden
Lasse Schelde, lasc@ida.dk, Ingeniørforeningen IDA
Gunvor Riber Uggerhøj, gugg@niras.dk, Ingeniørforeningen IDA og NIRAS*

Titel: Cykelfremme udenfor De Københavnske Cykelsaloner

Problem og formål

'Probably the best cycling nation in the world'. Fortællingen om Danmark som en stor cykelnation er stærk, og blev gentaget ved Tour de France-værtskabet i 2022. Men virkeligheden kan desværre ikke leve op til branding. Tallene viser sort på hvidt, at der cykles færre kilometer pr indbygger i dag end for 20 år siden. I de store byer er der stadig mange, der cykler, men uden for de store byer og i landdistrikterne halter det.

Denne workshop er et kollektivt forsøg på at finde frem til løsninger, der kan løfte cyklingen i hele landet. Vi udfordrer argumentet om, at "cykling er sådan en storby-ting, det fungerer slet ikke ude i landdistrikterne", for vi ser et stort uforløst potentiale for cykling i hele landet. Men vi anerkender også, at de løsninger, der har skabt et cykelboom i København, måske ikke er de samme, som vil løfte cyklingen i Kalundborg, Kolding eller Karup. Hvilke særlige problemstillinger er det, der knytter sig til cykling i mindre byer og i landdistrikter? Hvorfor er det, at de udmærkede løsninger og politikker fra storbyen ikke virker? Hvad skal vi gøre i stedet for? Hvilke greb er det, som kan være med til at sikre cykelsammenhæng i de mindre byer og landdistrikterne?

Baggrund

Cyklingens gavnlige effekter på sundhed, samfundsøkonomi, trængsel, klima, byliv, turismeøkonomi og mange andre faktorer er velkendte og velunderbyggede. For slet ikke at tale om, at vores brand som cykelland har værdi og skal passes. Men brandet bliver støvet og mister betydning, hvis cykling kun er en storby-ting. Der er således masser af argumenter for at løfte cyklingen i hele landet. Vi lever i en tid, hvor mange systemiske faktorer taler for en øget omfavelse af cyklingen. Krig i Europa har ført til stigende brændstofpriser, og busruter nedlægges på grund af dårlig kommuneøkonomi. Her tilbyder cyklismen billig og effektiv mobilitet. På nationalt niveau er der desuden et aktuelt mulighedsvindue, eftersom en række centrale samfundsorganisationer gav håndslag på en målsætning om 20% mere cykling i 2030 ved Cykeltopmøde 2022. Hvis cyklingen i Danmark skal løftes med 20%, så skal der ske noget nyt. På denne workshop griber vi bolden, og undersøger hvilke virkemidler cykling tilbyder som mobilitetsløsning i forskellige geografiske og landsbymæssige sammenhænge.

På denne workshop vælger vi at anlægge et optimistisk blik på cyklingen: Der findes en masse potentiale for at løfte cyklingen yderligere i Danmarks landdistrikter og mindre byer. Der findes rigtig meget god cykelinfrastruktur i Danmark, og en række aktuelle kortlægninger af blandt andet rekreative stinet har potentialet til at skabe et netværk af fantastiske landlige cykelpendlerruter. Det sunde og aktive liv er en samfundstendens, og med elcyklernes fremkomst er eventuelle gener ved afstand og vind og vejr mindsket. Så hvorfor kommer folk ikke op på den cykel? Som cykelplanlægger kan man gange fristes til at tro, at alle da bare kan cykle hvor som helst. Men hvordan får vi borgerne i landdistrikterne til at cykle mere?

Vi arbejder ud fra den tese, at de faldende cykelandele skyldes, at vi i Danmark alt for længe har forsøgt os med "one size fits all". Men måske er cykelløsningerne fra de større byer ikke optimale i hele Danmark. Og måske er der faktisk nogle gode storbyløsninger, der 1:1 kan implementeres i mindre byer og landdistrikter, men afvises fordi "det er noget københavneri". Der er behov for at kigge nærmere på de enkelte cykeløkosystemer, og bruge de løsninger, der reelt set virker, i den kontekst hvor det giver mening. Og måske er der nogle systemiske faktorer, som ikke kan løses af hverken kommuner eller rådgivere, men som kræver at staten løfter cyklingen gennem en koordineret indsats på tværs af ministerier.

Løsning

Denne workshop ønsker at adressere, at der uden for de helt store byer findes en anden cykelvirkelighed, som det er nødvendigt at undersøge, kende og bruge, hvis man ønsker at cyklen skal være et reelt mobilitetsalternativ for folk i en travl og forbundet hverdag. Danmark er et lille land, men der er alligevel forskelle i topografi, vejr og temperament. Måske har vi alt for længe forsøgt at overføre de cykelløsninger, som fungerer i storbyerne til de mindre byer og landdistrikterne, uden at tage højde for, at præmissen for at cykle kan være grundlæggende anderledes disse steder. Men måske har mange landdistrikter og mindre byer også været lidt for hurtigt til at give op på cyklingen. Det vil vi udfordre.

Plan for workshop

Workshoppen indledes med et rammesættende oplæg af Lasse Schelde (IDA), der beskriver cykelvirkeligheden en regnfuld onsdag i januar lidt uden for Herning. Oplægget kortlægger de problemer det giver, at der ikke i dag eksisterer velformulerede løsninger og politikker for cykling i mindre byer og landdistrikter, på samme måde som vi har for vores større byer.

Derefter gives en grundig introduktion til workshoppens inddragelsesdel af Gunvor Riber Uggerhøj (NIRAS, IDA Nordjyske Planlæggere). Deltagerne klædes på til at give deres input til diskussionen af cykelvirkeligheden udenfor de københavnske cykelsaloner, og dermed til være med til at igangsætte det vigtige livtag med de rammer der er for at være hverdagscyklist i forstæderne, de mindre byer og landdistrikterne. Workshoppen kommer omkring tre overordnede emner:

- 1) Cyklister
- 2) Ruter, fremkommelighed og trafiksikkerhed
- 3) Udstyr, software og fortællinger.

Hvert emne behandles i ca. 20 minutter.

Afslutningsvist vil Henrik Lundorff (Københavns Kommune, Cycling Embassy of Denmark) afrunde workshoppen og facilitere en opsamlende diskussion, med henblik på at kondensere workshoppens output til senere skriftlig udgivelse. Workshop vil munde ud i et fagligt konsolideret dokument, med konkrete anbefalinger og forslag til videre arbejde og indsatser.

Rammesættende oplæg: 10 min.

Introduktion til workshop: 10 min.

Workshop: 60 min.

- a. Workshop del 1: 20 min.: Cyklister
- b. Workshop del 2: 20 min.: Ruter, fremkommelighed og trafiksikkerhed
- c. Workshop del 3: 20 min.: Udstyr, software og fortællinger

Opsamling: 10 min.

Forventet deltagerantal: 20-30 deltagere.